ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1977

Vyhlásené: 27.09.1977 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

58

VYHLÁŠKA
ministra zahraničných vecí
z 29. júla 1977
o Dohovore o medzinárodnej zodpovednosti za škody spôsobené kozmickými objektmi

Dňa 29. marca 1972 bol v Londýne, Moskve a Washingtone podpísaný Dohovor o medzinárodnej zodpovednosti za škody spôsobené kozmickými objektmi.

S Dohovorom vyslovilo súhlas Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky a prezident republiky ju ratifikoval. Ratifikačné listiny boli uložené u depozitárov Dohovoru vlád Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska, Spojených štátov amerických a Zväzu sovietskych socialistických republík.

Dohovor nadobudol platnosť na základe svojho článku XXIV dňom 30. augusta 1972 a pre Československú socialistickú republiku 8. septembrom 1976.

Český preklad textu Dohovoru sa vyhlasuje súčasne.*)

Prvý námestník ministra:

Krajčír v. r.

DOHOVOR

o medzinárodnej zodpovednosti za škody spôsobené kozmickými objektmi

Štáty, ktoré sú stranami tohto Dohovoru,

uznávajúc spoločný záujem celého ľudstva na pokroku vo výskume a využívaní kozmického priestoru na mierové účely,

pripomínajúc Zmluvu o zásadách činnosti štátov pri výskume a využívaní kozmického priestoru včítane Mesiaca a iných nebeských telies,

berúc do úvahy, že napriek zabezpečovacím opatreniam, ktoré majú robiť štáty a medzinárodné medzivládne organizácie zapodievajúce sa vypúšťaním kozmických objektov, môžu tieto objekty spôsobiť niekedy škody,

uznávajúc potrebu vypracovať účinné medzinárodné pravidlá a postupy týkajúce sa zodpovednosti za škody spôsobené kozmickými objektmi a najmä zabezpečiť podľa ustanovení tohto Dohovoru rýchle zaplatenie plnej a spravodlivej náhrady obetiam takých škôd,

súdiac, že ustanovenia týchto pravidiel a postupov prispejú k posilneniu medzinárodnej spolupráce vo výskume a využívaní kozmického priestoru na mierové účely,

dohodli sa na tomto:

Článok I

Na účely tohto Dohovoru:

a) výraz „škoda“ znamená stratu života, telesné poškodenie alebo iné ublíženie na zdraví alebo stratu či škodu na majetku štátov či fyzických alebo právnických osôb alebo na majetku medzinárodných medzivládnych organizácií;

b) výraz „vypustenie“ zahŕňa pokus o vypustenie;

c) výraz „vypúšťajúci štát“ znamená:

   1. štát, ktorý vypúšťa alebo obstaráva vypustenie kozmického objektu,

   2. štát, z územia či zariadenia ktorého sa kozmický objekt vypúšťa;

d) výraz „kozmický objekt“ zahŕňa súčasti kozmického objektu, ako aj dopravný prostriedok kozmického objektu a jeho časti.

Článok II

Vypúšťajúci štát je absolútne zodpovedný za zaplatenie náhrady za škodu spôsobenú jeho kozmickým objektom na povrchu Zeme alebo lietadlám za letu.

Článok III

Ak škodu spôsobí kozmickému objektu jedného vypúšťajúceho štátu alebo osobám či majetku na palube tohto kozmického objektu kozmický objekt iného vypúšťajúceho štátu inde než na povrchu Zeme, je naposledy spomenutý štát zodpovedný len vtedy, ak škoda vznikla jeho vinou alebo vinou osôb, za ktoré je zodpovedný.

Článok IV

1. V prípade škody spôsobenej inde než na povrchu Zeme kozmickému objektu jedného vypúšťajúceho štátu alebo osobám či majetku na palube tohto kozmického objektu kozmickým objektom iného vypúšťajúceho štátu a škody tým spôsobenej tretiemu štátu alebo jeho fyzickým či právnickým osobám, sú prvé dva štáty solidárne zodpovedné tretiemu štátu v tomto rozsahu:

a) ak bola škoda spôsobená tretiemu štátu na povrchu Zeme alebo lietadlu za letu, je ich zodpovednosť tretiemu štátu absolútna;

b) ak bola škoda spôsobená kozmickému objektu tretieho štátu alebo osobám či majetku na palube tohto kozmického objektu inde než na povrchu Zeme, zakladá sa ich zodpovednosť voči tretiemu štátu na zavinení ktoréhokoľvek z prvých dvoch štátov alebo na zavinení osôb, za ktoré je tento štát zodpovedný.

2. Vo všetkých prípadoch solidárnej zodpovednosti spomenutej v odseku 1 tohto článku sa bremeno náhrady za škodu rozdelí medzi prvé dva štáty, a to podľa miery ich zavinenia; ak mieru zavinenia žiadneho z týchto štátov nemožno určiť, rozdelí sa bremeno náhrady medzi ne rovnakým dielom. Toto rozdelenie nie je na ujmu práva tretieho štátu domáhať sa celej náhrady, ktorá mu patrí podľa tohto Dohovoru, od každého či od všetkých vypúšťajúcich štátov, ktoré zodpovedajú solidárne.

Článok V

1. Ak vypúšťajú dva alebo viaceré štáty kozmický objekt spoločne, zodpovedajú za každú spôsobenú škodu solidárne.
2. Vypúšťajúci štát, ktorý zaplatil náhradu za škodu, má právo predložiť nárok na odškodnenie iným účastníkom spoločného vypustenia. Účastníci spoločného vypustenia môžu uzavrieť dohody o vzájomnom rozdelení finančného záväzku, za ktorý sú solidárne zodpovední. Tieto dohody nie sú na ujmu práva štátu, ktorý utrpel škodu, domáhať sa celej náhrady, ktorá mu patrí podľa tohto Dohovoru, od každého či od všetkých vypúšťajúcich štátov, ktoré zodpovedajú solidárne.
3. Štát, z územia či zariadenia ktorého sa kozmický objekt vypúšťa, sa považuje za účastníka spoločného vypustenia.

Článok VI

1. S výnimkou ustanovenia odseku 2 tohto článku sa poskytuje oslobodenie od absolútnej zodpovednosti v tej miere, v akej vypúšťajúci štát preukáže, že škoda bola úplne alebo čiastočne výsledkom buď hrubej nedbalosti, alebo konania či opomenutia, ku ktorému došlo s úmyslom spôsobiť škodu, na strane štátu predkladajúceho nárok alebo fyzických či právnických osôb, ktoré zastupuje.
2. Žiadne oslobodenie sa však neposkytuje v prípadoch, v ktorých škoda vznikla činnosťou vypúšťajúceho štátu, ktorá nie je v zhode s medzinárodným právom a najmä s Chartou Organizácie Spojených národov a Zmluvou o zásadách činnosti štátov pri výskume a využívaní kozmického priestoru včítane Mesiaca a iných nebeských telies.

Článok VII

Ustanovenia tohto Dohovoru sa nevzťahujú na škodu spôsobenú kozmickými objektmi vypúšťajúceho štátu:

a) štátnym príslušníkom tohto vypúšťajúceho štátu;

b) cudzím štátnym príslušníkom v čase, v ktorom sa zúčastňujú na prevádzke tohto Kozmického objektu od okamihu jeho vypustenia alebo kedykoľvek neskoršie až do jeho zostupu, alebo v čase, v ktorom boli v bezprostrednom susedstve plánovanej vypúšťacej alebo pristávacej oblasti na pozvanie tohto vypúšťajúceho štátu.

Článok VIII

1. Štát, ktorý utrpel škodu alebo ktorého fyzické alebo právnické osoby utrpeli škodu, môže predložiť vypúšťajúcemu štátu nárok na náhradu tejto škody.
2. Ak nárok na náhradu nepredložil štát, ktorého štátnu príslušnosť majú fyzické alebo právnické osoby, môže predložiť vypúšťajúcemu štátu nárok na náhradu iný štát, a to vo veci škody spôsobenej na jeho území fyzickej alebo právnickej osobe.
3. Ak ani štát, ktorého štátnu príslušnosť majú fyzické alebo právnické osoby, ani štát, na území ktorého bola škoda spôsobená, nepredloží nárok na náhradu alebo neoznámi svoj úmysel nárok

predložiť, môže predložiť nárok vypúšťajúcemu štátu iný štát, a to na náhradu škody spôsobenej osobám, ktoré v ňom majú trvalé sídlo.

Článok IX

Nárok na náhradu škody sa predkladá vypúšťajúcemu štátu diplomatickou cestou. Ak štát neudržiava s príslušným vypúšťajúcim štátom diplomatické styky, môže požiadať iný štát, aby predložil jeho nárok tomuto vypúšťajúcemu štátu alebo inak zastupoval jeho záujmy podľa tohto Dohovoru. Môže tiež predložiť nárok prostredníctvom generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, ak štát predkladajúci nárok aj vypúšťajúci štát sú členmi Organizácie Spojených národov.

Článok X

1. Nárok na náhradu škody sa môže predložiť vypúšťajúcemu štátu najneskoršie jeden rok odo dňa vzniku škody alebo od menovitého zistenia vypúšťajúceho štátu, ktorý je za škodu zodpovedný.
2. Ak však štát nevie o vzniku škody alebo ak nemohol zistiť vypúšťajúci štát, ktorý je za škodu zodpovedný, môže predložiť nárok do jedného roka odo dňa, keď sa o týchto skutočnostiach dozvedel; toto obdobie však nesmie v žiadnom prípade prekročiť jeden rok odo dňa, keď sa štát podľa rozumného predpokladu mohol pri vynaložení patričnej pozornosti o týchto skutočnostiach dozvedieť.
3. Lehoty uvedené v odsekoch 1 a 2 tohto článku sa použijú, i keď nebude známy plný rozsah škody. V tomto prípade je však štát predkladajúci nárok oprávnený revidovať nárok a predložiť dodatočnú dokumentáciu po uplynutí týchto lehôt až do jedného roka po tom, čo bude známy celý rozsah škody.

Článok XI

1. Predloženie nároku na náhradu škody vypúšťajúcemu štátu podľa tohto Dohovoru nevyžaduje, aby štát predkladajúci nárok alebo fyzické či právnické osoby, ktoré zastupuje, vyčerpali predtým miestne prostriedky na nápravu, ktoré môžu mať k dispozícii.
2. Nič v tomto Dohovore nebráni štátu alebo fyzickým či právnickým osobám, ktoré môže zastupovať, aby predložili nárok súdom či správnym tribunálom alebo orgánom vypúšťajúceho štátu. Štát však nie je oprávnený predložiť nárok podľa tohto Dohovoru týkajúci sa škody, vo veci ktorej predkladá nárok súdom či správnym tribunálom alebo orgánom vypúšťajúceho štátu alebo podľa inej medzinárodnej dohody, ktorá zaväzuje príslušné štáty.

Článok XII

Náhrada, ktorú je vypúšťajúci štát povinný zaplatiť za škodu podľa tohto Dohovoru, sa určí v súlade s medzinárodným právom a zásadami spravodlivosti; spravidla sa poskytuje taká náhrada za škodu, ktorá uvedie fyzickú či právnickú osobu, štát alebo medzinárodnú organizáciu, ktorých nárok sa predkladá, do stavu, ktorý by existoval, keby škoda nebola nastala.

Článok XIII

Pokiaľ sa štát predkladajúci nárok a štát majúci podľa tohto Dohovoru poskytnúť náhradu nedohodnú na inom spôsobe náhrady, platí sa náhrada v mene štátu predkladajúceho nárok alebo, ak o to požiada tento štát, v mene štátu, ktorý je povinný náhradu poskytnúť.

Článok XIV

Ak sa nedosiahne dohoda o nároku diplomatickým rokovaním, ako ustanovuje článok IX, do jedného roka odo dňa, keď štát predkladajúci nárok oznámi vypúšťajúcemu štátu, že predložil dokumentáciu o svojom nároku, zriadia príslušné strany na žiadosť ktoréhokoľvek z nich komisiu na zistenie nárokov.

Článok XV

1. Komisia na zistenie nárokov sa skladá z troch členov. Jedného člena vymenuje štát predkladajúci nárok, druhého člena vymenuje vypúšťajúci štát, tretieho člena, a to predsedu, volia obe strany spoločne. Každá strana uskutoční príslušné vymenovanie do dvoch mesiacov po tom, čo sa požiadalo o zriadenie komisie na zistenie nárokov.
2. Ak nedôjde k dohode o voľbe predsedu do štyroch mesiacov po tom, čo sa požiadalo o zriadenie komisie na zistenie nárokov, môže ktorákoľvek z oboch strán požiadať generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, aby vymenoval predsedu v ďalšej dvojmesačnej lehote.

Článok XVI

1. Ak jedna zo strán nevykoná v určenej lehote príslušné vymenovania, bude na žiadosť druhej strany predseda vystupovať sám ako jednočlenná komisia na zistenie nárokov.
2. Miesto, ktoré sa z akéhokoľvek dôvodu v komisii uvoľní, sa obsadí rovnakým postupom, aký bol prijatý pre pôvodné vymenovanie.
3. Komisia si určí svoj vlastný poriadok.
4. Komisia rozhodne o mieste či miestach, kde bude zasadať, a o ostatných správnych záležitostiach.
5. Okrem prípadu rozhodnutí a nálezov vydaných jednočlennou komisiou prijíma komisia všetky rozhodnutia a nálezy väčšinou hlasov.

Článok XVII

Počet členov komisie na zistenie nárokov sa nezvýši, ani keď dva či viaceré štáty prekladajúce nárok alebo vypúšťajúce štáty vystupujú v akomkoľvek konaní pred komisiou spoločne. Štáty, ktoré takto spoločne predkladajú nárok, spoločne vymenujú jedného člena komisie spôsobom a za rovnakých podmienok ako v prípade, keď nárok uplatňuje jeden štát. Ak takto spoločne vystupujú dva či viaceré vypúšťajúce štáty, vymenujú spoločne jedného člena komisie tým istým spôsobom. Ak štáty predkladajúce nárok alebo vypúšťajúce štáty neuskutočnia vymenovanie v určenej lehote, vystupuje predseda ako jednočlenná komisia.

Článok XVIII

Komisia na zistenie nárokov rozhodne o podstate nároku na náhradu, a pokiaľ sa má náhrada zaplatiť, určí jej výšku.

Článok XIX

1. Komisia na zistenie nárokov koná podľa ustanovenia článku XII.
2. Rozhodnutie komisie je konečné a záväzné, ak sa na tom strany dohodli; inak komisia vydá konečný nález majúci povahu odporučenia, ktorý vezmú poctivo do úvahy. Komisia vyhlasuje dôvody svojho rozhodnutia či nálezu.
3. Komisia vydá svoje rozhodnutie či nález čo možno najrýchlejšie a najneskoršie do jedného roka odo dňa svojho zriadenia, ak komisia nezistí, že treba túto lehotu predĺžiť.
4. Komisia zverejní svoje rozhodnutie či nález. Vydá overenú kópiu svojho rozhodnutia či nálezu každej zo strán, ako aj generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.

Článok XX

Náklady komisie na zistenie nárokov budú znášať strany rovnakou mierou, pokiaľ komisia nerozhodne inak.

Článok XXI

Ak škoda spôsobená kozmickým objektom predstavuje hrozbu pre ľudské životy vo veľkej miere alebo ak vážne narúša životné podmienky obyvateľstva alebo činnosť životne významných centier,

preskúmajú zmluvné štáty, a najmä vypúšťajúci štát, možnosť poskytnutia zodpovedajúcej a rýchlej pomoci štátu, ktorý utrpel škodu, ak o ňu požiada. Nič v tomto článku sa však nedotýka práv alebo povinností zmluvných štátov podľa tohto Dohovoru.

Článok XXII

1. S výnimkou článkov XXIV a XXVII sa ustanovenia tohto Dohovoru týkajúce sa štátov budú posudzovať tak, že sa vzťahujú na každú medzinárodnú medzivládnu organizáciu, ktorá vykonáva kozmickú činnosť, ak organizácia vyhlási, že prijíma práva a záväzky predvídané v tomto Dohovore, a ak väčšina členských štátov organizácie tvorí strany tohto Dohovoru a Zmluvy o zásadách činnosti štátov pri výskume a využívaní kozmického priestoru včítane Mesiaca a iných nebeských telies.
2. Členské štáty každej takej organizácie, ktoré sú stranami tohto Dohovoru, urobia všetky vhodné kroky na to, aby sa zabezpečilo, že organizácia urobí vyhlásenie podľa predchádzajúceho odseku.
3. Ak medzinárodná medzivládna organizácia bude zodpovedná za škodu na základe ustanovení tohto Dohovoru, táto organizácia a tie z jej členských štátov, ktoré sú členmi tohto Dohovoru, sú zodpovedné solidárne, ale za predpokladu, že
   a) každý nárok na náhradu takej škody sa najprv predloží organizácii;
   b) a iba vtedy, ak organizácia v lehote šiestich mesiacov nezaplatila dohodnutú či určenú sumu ako náhradu za túto škodu, môže sa štát predkladajúci nárok dovolávať zodpovednosti členských štátov, ktoré sú stranami tohto Dohovoru, za zaplatenie tejto sumy.
4. Každý nárok podľa ustanovení tohto Dohovoru na náhradu škody spôsobenej organizáciou, ktorá urobila vyhlásenie podľa odseku 1 tohto článku, musí predložiť členský štát tejto organizácie, ktorý je stranou tohto Dohovoru.

Článok XXIII

1. Ustanovenia tohto Dohovoru sa nedotýkajú iných platných medzinárodných dohôd, pokiaľ ide o vzťahy medzi štátmi, ktoré sú stranami týchto dohôd.
2. Žiadne ustanovenie tohto Dohovoru nebráni štátom, aby uzavreli medzinárodné dohody potvrdzujúce, dopĺňajúce či rozširujúce jeho ustanovenia.

Článok XXIV

1. Tento Dohovor je otvorený na podpis všetkým štátom. Každý štát, ktorý nepodpíše tento Dohovor pred tým, než podľa odseku 3 tohto článku nadobudne platnosť, môže k nemu kedykoľvek pristúpiť.
2. Tento Dohovor podlieha ratifikácii signatárnych štátov. Ratifikačné listiny a listiny o prístupe budú uložené u vlád Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska, Zväzu sovietskych socialistických republík a Spojených štátov amerických, ktoré sú tak ustanovené za depozitárne vlády.
3. Tento Dohovor nadobudne platnosť po uložení piatej ratifikačnej listiny.
4. Pre štáty, ktorých ratifikačné listiny alebo listiny o prístupe budú uložené až po tom, čo tento Dohovor nadobudol platnosť, bude platiť odo dňa uloženia ich ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe.
5. Depozitárne vlády budú ihneď informovať všetky signatárne a pristúpivšie štáty o dátume každého podpisu, o dátume uloženia každej ratifikačnej listiny a listiny o prístupe k tomuto Dohovoru, o dátume jeho nadobudnutia platnosti a o iných oznámeniach.
6. Tento Dohovor budú registrovať depozitárne vlády podľa článku 102 Charty Organizácie Spojených národov.

Článok XXV

Každý štát, ktorý je stranou tohto Dohovoru, môže navrhnúť zmeny tohto Dohovoru. Zmeny nadobudnú platnosť pre každý zmluvný štát, ktorý tieto zmeny prijme, od okamihu, keď budú prijaté väčšinou zmluvných štátov, a po tom pre každý ďalší zmluvný štát odo dňa, keď ich prijme.

Článok XXVI

Desať rokov po tom, čo tento Dohovor nadobudne platnosť, bude otázka revízie tohto Dohovoru zaradená do predbežného programu rokovania Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, aby sa vo svetle doterajšieho vykonávania tohto Dohovoru posúdilo, či vyžaduje revíziu. No kedykoľvek po tom, čo Dohovor bude platiť päť rokov, na žiadosť jednej tretiny štátov, ktoré budú stranami tohto Dohovoru, a so súhlasom väčšiny zmluvných štátov, sa zvolá konferencia zmluvných štátov na revíziu tohto Dohovoru.

Článok XXVII

Každý štát, ktorý je stranou tohto Dohovoru, môže písomnou notifikáciou depozitárnym vládam oznámiť svoju výpoveď Dohovoru rok po tom, čo nadobudne platnosť. Táto výpoveď nadobudne účinnosť o rok od dňa doručenia tohto oznámenia.

Článok XXVIII

Tento Dohovor, ktorého anglické, čínske, francúzske, španielske a ruské znenie sú rovnako autentické, bude uložený v archívoch depozitárnych vlád. Náležite overené kópie tohto Dohovoru odovzdajú depozitárne vlády vládam signatárnych a pristúpivších štátov.

Na dôkaz toho podpísali tento Dohovor patrične oprávnení títo podpísaní.

Dané v troch vyhotoveniach v meste Londýne, Moskve a Washingtone dvadsiateho deviateho marca roku tisíc deväťsto sedemdesiateho druhého.

*) Tu sa uverejňuje slovenský preklad.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.